

hem ook weer
ding van zijn
n de bewus
door gezag
iddelen.

hem dan ook
laar, en juist

ik kwam even
rake. Van zijn
dit te zeggen.
ntellectualisme
enen van den
a allerlei intel
den, maar ons
torische kracht
ervan om zich
effect doet bij
van het ver
tellingen naar

eenerzijds, dat
lytische school
t, anderzijds,
die het met

ons blad heeft

nd is, dat hij

het onderwe

driften vindt

1, die met ge

toch hun recht

mensch, ook

ef-sten kin

zijn besef vol

heid" moet

mozaiek-werk

komen, alleen

van orde, of

mensch is dus

n de misère en

lijke, nuchtere

hem opgedrom

pten, en slechts

nen poging, om

werd en onder

en wegrankte

en te zien, —

analytische, re

ng van de nai

rnekkig volge

verlossen, ge

e werkt op de

de fotografische

analyse is ons

an ons bestaan.

Bergson vast

een heel ander

in Freud geheel

waarin hij dat

en, ja zelfs, het

er. De diagnose

hem stellen? De

ader: hij is pas

hij kan goed

dit laatste de

naieve mensch

edicijn, wie be

is dit: terwijl

een den ander

gie — over de

t gereed is, en

e deur der ziel

de kunsttheor

theorieën over

innigen mensc

r vierkant beg

oote verwarring

land, waar men

de bedevaart is

reactie zijn. Dal

iet omtrent den

ad. Weltanschau

n, Zürich.

es parvius. Fous

il Hachette.

naieven; eenvoudigen mensch, dat ligt eigenlijk
helemaal in de lijn van wat reeds opgemerkt is:
men komt niet klaar met die leer, want men is
er te onrustig, en te vijandig voor.

Zoo schreit er een verlangen naar den naieven
mensch door de wereld, want hij is de onbekende
god-mensch. Hij is met het hart begeerd, eer hem
het hoofd zou kunnen herkennen.

En, zoo gezien, wordt de vraag naar de naïviteit
een der tekenen van decadentie, van teruggang
van ons leven, van afval.

Ik zeg niet, dat het zoo bij de christenen is, als
die uit eigen oogen zien en met eigen oogen
zoeken. Ik heb het nu alleen over het niet-chris
telijk leven, het leven rondom ons. Ik ben tevren
den, als men toegeeft, dat wij, indien wij christe
nen op pelgrimage moeten naar den naieven
mensch, ons dan niet moeten laten meesleuren
met den stroom der wereld. De „waereld" is wer
kelijk niet alleen in kermisjool, kroeg, bioscoop,
schouwburg. „Wereldsch" is elke probleemstelling
op niet-christelijken grondslag reeds.

De naieve mensch, het idool van den verza
digden feestganger aan de verlaten tafel der cul
tuur! Zie, hoe hij hem zoekt, hoe hij de handen
strekt naar zijn afgod, wiens plaats hij niet weet
te Jupalen.

En weet, dat hij, die verlepte feestganger, in dien
roep om den naieven mensch den achteruitgang
der eeuw doet zien. Het gaat bij hem, en in hem
hij de menscheit, die buiten God denkt, van
geest tot ziel; van mannelijk tot vrouwelijk religie
werk; van profetie tot een vaag gebaar tegen de
zon der kennis, zoolang ze maar niet schijnt; van
koningschap tot prinselijke verwondering; van pries
terschap tot (hoogstens) tempel-luivering; van den
„man" in Christus tot de dwazen, de kinderen,
de infanten (nèpioi, niet-sprekers) bij god (kleine g);
van vaste spijs tot melk; van den omgang met
God tot het veeren blazen van het kind, dat speelt
aan Zijn voetbank; van liturgische daad tot Plau
derei, divien gebabbel; van confessie tot vromige
gevoeligheid; van de bewuste gehoorzaamheid in
„alle goed werk" tot een onmondig vertoeyen be
neden het strydpark van goed en kwaad.

De naieve mensch: hij wordt voorgesteld als de
paradijszoon. Zoekt men hem, dan verbeeldt men
zich, het paradijs, dat verloren was, weer te gaan
zoeken; en dezen keer zal men den „boom der
kennis" heusch wel laten staan (de uitlegging is
tot daar aan toe). Maar men beweegt zich al verder
van het paradijs af. Want het hart deugt niet
en weigert de bekeering. Het wil wel naderen en
eten van den boom des levens en leven tot in
eenwigheid, doch niet, omdat het tot God bekeerd
is, maar omdat het overstuur raakte vanwege de
gevolgen der zonde.

Zoo herhaalt zich de historie van het begin,
toen Kains geslacht in Lamechs cultuur ook zocht
naar het oude paradijs, maar dan: met handhaving
van zichzelf.....

K. S.

IN MEMORIAM.

Prof. Dr G. H. J. W. J. GEESINK.

>choone woorden zijn er aan het graf van prof.
Geesink gesproken.

Waarachtige woorden.

Hij weinige begrafeniszen zullen de redevoerin
gen in die mate de werkelijkheid hebben geteekend.

En zonder ook maar iets af te dingen op het
uithenemende waarnemings- en uitdrukkingsvermogen
van hen, die bij de lijkaar het woord voerden,
zoo mag toch dit wel worden aangenomen, dat
het vooral aan de figuur van prof. Geesink zelf
te danken is, dat zij hierin zoo geheel konden
slagen.

Hij was een open persoonlijkheid.

Niet in dien zin, dat hij zijn hart voor ieder
blootlegde. Hij wist te zwijgen. Hij wist te ver
bergen. Maar zijn aard verbergde hij niet. Zijn
ziel schemerde opricht door al zijn woorden en
handelingen heen. Wie met hem in aanraking kwam
moest dat opmerken. Zelfs naar zijn gebreken be
hoefde niemand te raden.

De rector-magnificus, prof. Aalders, zei het zoo
naar waarheid: Men moge van de Vrije Univer
siteit gezegd hebben, dat zij in haar latere periode
zich met mannen van de middelmaat heeft moe
ten vergenoegen, prof. Geesink was in ieder geval
een geleerde, wiens wetenschappelijke schouders
een heel eind boven anderen uitstaken.

Dit herinnerde mij aan gesprekken uit den tijd,
toen Dr. Kuiper en Dr. Bavink gestorven waren

en toen men er behoefte aan scheen te hebben het
den achtergebleven hoogleraren te doen gevoelen,
dat zij niet anders dan middelmatigheden waren.
Dit heeft prof. Geesink zeer gegriefd. Niet alleen
vond hij het onkiesch om in tegenwoordigheid van
professoren zelfs tot in bidstonden zoo iets, wat
van geen overmaat van zijn gevoel getuigt, te zeg
gen, maar, hoe eenvoudig hij ook was, hij bezat
toch — om een van zijn liefkoosde termen te
beziggen — „een gepast gevoel van eigenwaarde"
en dat gevoel reageerde daartegen. Indien iemand
hem geniaal zou hebben genoemd, hij zou dade
lijk een interruptie hebben geplaast, welke de aan
wezigen deed schateren. Maar hij was er ook niet
onkundig van, dat hij boven de middelmaat uitging.
En in zijn speeches van die dagen kon hij niet
nalaten die waardemeting op de hem eigen, iron
ische wijze er bij te pas te brengen, wat een
sterk bewijs was, hoe ze hem dwars zat. En niet
alleen had hij tegen die kwalifikatie bezwaar om
zichzelf, maar ook om anderen, om anderen mis
schen nog meer dan om zichzelf. Want alle zelf
overschatting bleef er buiten. Hij was te sekuur
om met zulk een ruwe taxatie genoegen te nemen.
Dezer dagen gaf de heer Roodhuizen bij zijn hul
diging ter gelegenheid van zijn zeventigsten ver
jaardag als zijn meening te kennen, dat er ook
heden nog groote mannen in de Kamer zitting
hebben. En hij voegde eram toe: „Toen Thor
becke dood was, zei men: 'Hs afgeloopen met de
Kamer, toen Kappeyne dood was, was het ook
al afgeloopen en zoo roepen er thans ook nog,
dat het afgeloopen is'. Dit woord zou prof. Gee
sinks volle instemming hebben gehad.

Bij zijn begrafenis werd prof. Geesink in dit
opzicht met fijnen tact gerehabiliteerd.

Indien hij het eens had kunnen hooren!

Inzonderheid deed de rede van prof. Dr. H. H.
Kuiper, welke onder de vele, welke werden uitge
sproken, wel de kroon spande, zoo treffend uit
komen, wat de Universiteit, wat ons Gereformeerde
volk door den Heere in prof. Geesink was ge
schonken.

Beter de verdiensten van den ontslapen hooglee
raar te schetsen dan daarin geschiedde, kunnen
wij niet.

Zij is het ten volle waard uit het dagbladnum
mer waaraan gemeenlijk slechts een kort bestaan
is beschoren, in een weekblad, dat heel vaak pleegt
bewaard te blijven, te worden overgenomen.

Prof. Dr. H. H. Kuiper wenschte in de eerste
plaats als vertegenwoordiger der Theologische Facul
teit een woord van dankbare hulde te spreken voor het
geen Prof. Geesink voor haar was geweest. Al heeft
Prof. Geesink, wat alleen bij een zoo rijk aangelegden
geest als den zijne mogelijk was, den laat van een dub
bel professoraat, in de theologie en de literarische
faculteit gedragen, toch bleef hij vóór alles Theoloog
en had het hoofdvak hem opgedragen, de Ethiek, de
volle liefde van zijn hart, zooals ook bleek uit de oraties
door hem gehouden, waaronder vooral die over de
Ethiek in de Gereformeerde Theologie door haar rijk
historisch apparaat, blijvende betekenissen bezit. Gemak
kelijk was de taak, die Prof. Geesink op zich had ge
nomen, niet. Hij trad op in een tijd, toen niet alleen de
Vrije Universiteit haar wetenschappelijken naam nog
had te vestigen, maar ook door den Doleantiestryd
veler sympathie van haar vervreemd was en zij een
zoo minnende leerkracht als Prof. Hoedemaker moest
verliezen, wiens plaats nu door hem zou worden in
genomen. En dubbel zwaar was die taak, waar hij, die
tot dusver zich op kerkhistorisch terrein had bewogen,
nu geroepen werd om een Ethiek naar Gereformeerde
beginselen ons te geven. Zooals hijzelf het heeft ge
zegd, was de Gereformeerde Ethiek, na haar hoogte
punt te hebben bereikt, in het schitterende praelgraf
van de Commentaar op á Marek weggeborgen. Aan den
gouden draad der Gereformeerde Dogmatiek was na
dien tijd voortgesponnen, het terrein der Gereformeerde
Ethiek was braak blijven liggen. Juist op dat terrein
had de filosofische ontwikkeling, de nieuwere psy
chologie, de geheel veranderde sociale structuur der
maatschappij, de Gereformeerde Theologie voor tal van
uiterst moeilijke vraagstukken gesteld, die om oplossing
vroegen. Het is de levensstaak van Prof. Geesink ge
weest, om aan zijn studenten ook een Gereformeerde
Ethiek te geven. Zijn ideaal om de vrucht van dien ar
beid saam te vatten in een Handboek voor de Ethiek,
is niet vervuld. De hooge eischen, die hij stelde aan zijn
arbeid, maakten, dat hij zelf zijn dictaten telkens weer
omwerkte en de rijke vrucht van zijn arbeid daardoor
niet tot voltooiing kwam. Maar hoe diep we dit ook be
treuren, de dank blijft daarom niet minder groot voor
wat hij door zijn onderwijs voor onze Hoogeschool heeft
gedaan. Zijn streng wetenschappelijke methode, maar
vooral zijn rijke kennis van het menscheit hart en
breeden kijk op het menscheit leven, maakten hem
op dat terrein tot een uithenemend gids voor onze stu
denten. Voor het gevaar, dat soms aan een Hoogeschool
met een dogmatischen grondslag bestaat, dat men zoo
licht met gekikte termen elkaar napraat en meent de
oplossing van alle vraagstukken reeds gevonden te heb
ben, heeft hij, vaak met den humor hem eigen, hen ge
waarschuwd en tot praktische zelfbezinning hen ge
roepen. Maar tegelijk heeft hij met warmte en bezieling
de heerlijkheid der Gereformeerde beginselen hen doen
zien, en toen een geest van exclusivisme ook in onzen
kring begon door te dringen, heeft hij in zijn laatste
rektorale oratie daartegen met nadruk gewaarschuwd.
De vormende invloed, dien hij op de studenten heeft
gehad, is daardoor groot geweest, niet alleen door de
degeelijkheid van zijn onderwijs, maar ook door den
jovialen omgang, waardoor hij hun aller hart wist te
winnen. Met diepen weemoed staan we daarom bij zijn
graf, God dankende voor de rijke gave, die door Hem

in Prof. Geesink aan onze Faculteit geschonken was.

Maar niet minder wenschte Prof. Kuiper als oudste
vriend dien „dank uit te spreken voor hetgeen Prof.

Geesink in zijn persoonlijke vriendschap heeft gegeven.
De trouw van die vriendschap is wel het meest
gebleken in den band, die hem verbond aan den
stichter onzer Hoogeschool, Dr. A. Kuiper. Door den
invloed van Dr. A. Kuiper gewonnen voor de Gere
formeerde belijdenis, ontstond er straks door persoon
lijke aanraking een vriendschapband, die hun leven
geduurd heeft. In elken strijd en moeite stond Prof.
Geesink als broeder getrouw aan zijn zijde. De con
genialiteit van heider natuur, maar vooral de warmte
van Prof. Geesink's hart, maakten hem tot een der
beste vrienden van Dr. A. Kuiper. Daaraan wenschte
Prof. Kuiper, als zoon, met dankbaarheid bij dit
graf te herdenken. Als bestelijk erfdeel was die
vriendschap ook hem ten deel gevallen, toen hij het
voorrecht had naast Prof. Geesink op te treden en
meer dan dertig jaar had deze vriendschap geduurd.
De binnelijkheid van zijn omgang, de groote levens
wijsheid, die Prof. Geesink bezat, het genot van zijn
altos prettige conversatie, de warme sympathie, die
hij toonde bij anderer vreugd en leed, dat alles maakte
zijn vriendschap tot een schat voor ieder die hem
kende.

Maar wat hovenal aan den omgang met Prof. Ge
sinks waarde verleende, was de ongedwongen, nooit
gemanieerde, maar kinderlijk eenvoudige vroomheid
van zijn hart. Het kruis des lijdens heeft soms zwaar
op hem gedrukt, maar zijn vertrouwen op den Heere
zijn God werd nooit geschokt. Meermalen heeft hij
tot Prof. Kuiper gezegd: wanneer ik 's avonds mijn
knieën buig en mijn zorgen aan God heb opge
dragen, dan slaap ik gerust als een kind dat het
moede hoofd bij Vader neerlegt, in. Zoo zal voor
zijn collega's en de brede schaar van vrienden,
die hij had ook onder de eenvoudigsten in het land,
het beeld van Prof. Geesink blijven voortleven als
een man van rijken geestesaanleg, met een fijn besnaard
gemoed, met een heestige geloofsovertuiging en met
een hart vol warme liefde. Thans heeft hij het
moede hoofd voor goed neergelegd om te gaan sla
pen bij zijnen lieven Heere, zijn alle zorgen voor
goed van hem weggenomen en heeft hij mogen in
gaan in de zalige ruste, die voor het volk van God
is weggelegd.

Zoo heeft dan prof. Geesink niet tevergeefs ge
leefd.

De herinnering aan hem levendig te houden rust
op ons als een plicht.

Evenmin als Kuiper, Rutgers, Woltjer, Bavink
mag hij worden vergeten.

Vergeet geen van Zijn weldaden, zoo vermaant
ons de Schrift.

En Prof. Geesink was een weldaad.

Een weldaad van Gods hand.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

In de Donaulanden.

XIX.

Hoe te oordeelen over het Calvinisme in Hongarije? V.

Het historische Calvinisme in Hongarije, dat zijn
leider heeft in Prof. Sebestyén, heeft, gelijk wij
in ons vorig artikel toelichtten, den strijd niet
gezocht.

Het heeft alles gedaan wat in zijn vermogen
was om langs vreedzamen weg de Gereformeerde
Kerk in Hongarije tot reformatie en het Gerefor
meerde leven tot zuivering te brengen.

Het heeft dan ook hartelijk meegewerkt aan de
oprichting van de vereniging „Geloof en Dienst"
in den herfst van 1926, welke alle predikanten
en leiders onder de niet-predikanten in zich tracht
te op te nemen ten einde de Gereformeerde be
ginselen meer ingang te doen vinden.

Deze Geloof en Dienstbeweging stond dus op
Gereformeerde basis.

Zij stond in nauwe betrekking tot de „Hongaar
sche Heraut".

Evenwel blijkt nu achteraf — Prof. Sebestyén
deelt dit mede in een artikel van 29 Sept. 1928,
onder het opschrift „De toestand wordt helder" —
dat het bijna van het begin af met de samenwerking
niet wilde vlotten.

De voorstanders van een algemeen Christendom
hielden zich niet met vollen ernst aan den Gere
formeerden grondslag. Prof. Sebestyén schrijft:
„Maar de schrijver van deze regels en de mede
werkers van de „Kalvinista Szemle" hebben in
de eerste weken al waargenomen, dat de beweging,
die als Gereformeerd begon, in het innerlijke leven
grootte haaten vertoont. En niet alleen praktische,
maar ook beginsel-haaten".

Men wilde er per se Prof. Dr. J. Victor inhalen,
die bekend staat als anti-Gereformeerd en reeds
veel van zich had doen spreken bij de kerkelijke
behandeling van een groep jonge radikale predi
kanten, die na de communistische terreur een ker
kelijke revolutie op touw zetten. Dr. Victor be
hoorde ook tot hen — naar wij vernamen — en
trad later in het kerkelijk proces als hun ver
dediger op.

Prof. Sebestyén deelt mede, hoe hij tegen het
uithenemende van Dr. J. Victor in de vergaderingen
van de „Geloof en Dienst"-beweging aanstonds
krachtig heeft geprotesteerd. „En dit heeft toen